3.10.2018
Oikeusministeriö
Budjettineuvos Miika Snellman

VASTAUKSET LAKIVALIOKUNNAN 28.9.2018 ESITTÄMIIN KYSYMYKSIIN VUODEN 2019 TALOUSARVIOESITYKSESTÄ

1. **Keillä OM hallinnonalan toimijoilla on erityisesti resurssikapeikkoja ja ovatko ne akuutteja vai pitemmän aikavälin haasteita?**

Hallinnonalan virastojen taloudellinen tilanne on v. 2019 turvattu mm. siirtyvien määrärahojen riittävyyden johdosta. Tällä hetkellä oikeusministeriössä selvitetään yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan ja valtuutettujen vuoden 2019 toimintaedellytysten parantamismahdollisuuksia mahdollisella hallinnonalan sisäisellä määrärahasiirrolla, tiedusteluvaltuutetun ja tietosuojavaltuutetun vuoden 2019 toimitilatarpeita ja niiden rahoittamista sekä Oikeusrekisterikeskuksen tietojärjestelmämenoja.

Talouden kannalta merkittävimmät haasteet koskevat hallinnonalan virastojen kehyskauden viimeisiä vuosia ja lähinnä oikeusministeriön 25.9.2018 asiantuntijalausunnossa todettuja julkisen talouden suunnitelman mukaisia 0,3 % vuosittain kumuloituvia säästöjä ja tilaohjelmasta todennäköisesti aiheutuvia säästöjä. Nämä säästöt edellyttävät toiminnan jatkuvaa kehittämistä. On tärkeää viedä määrätietoisesti eteenpäin laajoja tietojärjestelmähankkeita ja rakenneuudistuksia.

2. **Tiedusteluvaltuutetun määrärahojen riittävyys**

Tiedusteluvaltuutetulle ehdotetaan talousarvioesityksessä 350 000 euron määrärahaa tiedustelutoiminnan laillisuusvalvontaan. Esitys on oikeusministeriön 15.5.2018 ehdotuksen mukainen.

Niin kuin edellä kohdassa 1 todetaan, oikeusministeriössä selvitetään tiedusteluvaltuutetun vuoden 2019 toimitilatarpeita ja niiden rahoittamista. Tilakartoitukset tarjolla olevista ja tiedusteluvaltuutetulle soveltuvista valtion tiloista on käynnistetty Senaatti-kiinteistöjen toimesta. Tiedusteluvaltuutettu tarvitsee tavanomaisen toimistotilan lisäksi korotetun turvatason tilaa.

3. **Oikeusministeriön kommentit Oikeusrekisterikeskuksen 27.9.2018 asiantuntijalausunnon sivuilla 2 ja 3 todetuista erillisrahoituksen tarpeista**

Oikeusrekisterikeskuksen taloudellinen tilanne on saatu vakautettua ja siirtyvien määrärahojen taso on saatu nostettua oikeusministeriön edellyttämälle tasolle. Siirtyvien määrärahojen taso ei kuitenkaan riitä uusien merkittävien kehittämistoimien rahoittamiseen, vaan ne edellyttävät lisärahoitusta. Talousarvioesityksessä ehdotetaankin lisärahoitusta hallinnollisten seuraamusmaksujen kasvusta johtuviin tehtäviin, maksukyvyttömyysrekisterin kehittämisestä (IRISII) aiheutuviin kustannuksiin sekä viranomaistoiminnan tietojärjestelmien kehittämishankkeeseen.

EU-tietojärjestelmähankkeet

Oikeusministeriön 12.5.2018 talousarvioehdotuksessaan esittämä 500 000 euron lisämääräraha vuodelle 2019 sormenjälkitunnisteiden vaihtamiseen rikosrekisterien välillä (ECRIS-TCN) ei sisälly

hallituksen talousarvioesitykseen, sillä ECRIS-TCN:ä koskevan asian käsittely EU:ssa on edelleen kesken ja määrärahatarvearviot ovat tällä hetkellä vielä epävarmoja. Tämän hetkinen karkea arvio on, että kehyskauden lisämäärärahatarve olisi yhteensä 1 milj. euroa.

Lainsäädäntömuutoksien aiheuttamat kustannukset ORK:n tietojärjestelmiin; Tieliikennelaki

Hallituksen esitys HE 180/2017 tieliikennelaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi hyväksyttiin eduskunnassa 3.7.2018. HE:ssä todetaan esityksen vaikutuksista Oikeusrekisterikeskuksen toimintaan seuraavasti: *Oikeusrekisterikeskuksen mukaan liikennevirhemaksun toteuttamiseksi perintäjärjestelmään tehtävistä muutoksista aiheutuisi kustannuksia noin 150 000 euroa, jos poliisi toteuttaisi vastaavat muutokset tällä hetkellä käytössä olevaan Patja-järjestelmään. Patja-järjestelmän mahdolliseen kehittämiseen ei ole varattu erillistä rahoitusta vuoden 2018 talousarvioesityksessä tai julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2018–2021. Mahdolliset lisäkustannukset, järjestelmien ylläpitomenot mukaan lukien tulee tarvittaessa rahoittaa kohdentamalla uudelleen hallinnonalojen määrärahoja. Liikennerikkomuksia ja liikennevirhemaksun täytäntöönpanoa koskevia tilastotietoja arvioidaan tarvittavan nykyistä enemmän. Tilastotiedon pitää olla rikkomuskohtaista. Tilastointijärjestelmän kehittämiseen arvioidaan tarvittavan pidemmällä aikavälillä noin 100 000 euron panostus.*

Tieliikennelain kokonaisuudistukseen on kehyspäätöksessä varattu 125 000 euroa vuodelle 2020.

Oikeusministeriö valmistelee parhaillaan Oikeusrekisterikeskuksen kanssa kestävyystarkastelua Oikeusrekisterikeskuksen taloudellisen tilanteen kehittymisestä vuosina 2019−2022, jotta saataisiin nykyistä realistisempi kuva Oikeusrekisterikeskuksen viranomaistoiminnan menopaineista, niiden edellyttämistä toiminnan kehittämistarpeista ja mahdollisista määrärahatarpeista.